

กระบวนการแจ้งเตือนภัย
ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลชำผักแพว

๑. การแจ้งเตือนภัย และประเมินสถานการณ์

๑.๑ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการแจ้งเตือนภัย แจ้งเตือนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ กอ.ปภ. ในเขตพื้นที่คาดว่าจะเกิดภัย เพื่อแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า แก่ผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบให้ ฝ้าระวังและ เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ และพิจารณาเคลื่อนย้ายไปสู่ที่ปลอดภัยได้

๑.๒ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเตือนภัยได้แก่

๑.๒.๑ กรมอุตุนิยมวิทยา และศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ฝ้าระวังและแจ้งเตือน ภัยระดับประเทศ

๑.๒.๒ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับข้อมูลการแจ้งเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา และ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อแจ้งเตือนไปสู่พื้นที่

๑.๒.๓ จังหวัด ทำหน้าที่แจ้งเตือนภัยระดับจังหวัด

๑.๒.๔ อำเภอ ทำหน้าที่แจ้งเตือนภัยระดับอำเภอ

๑.๒.๕ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และเครือข่ายฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยใน ระดับท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ ฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยระดับชุมชน

๑.๓ การจัดวางระบบแจ้งเตือนภัย การจัดวางระบบแจ้งเตือนภัยไว้ตั้งแต่ยามปกติ จะทำให้การแจ้งเตือนภัยกระทำได้อย่าง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามแนวทาง ดังนี้

๑.๓.๑ ทำความตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานว่าจะใช้วิธีการแจ้งเตือนภัยแบบใด

๑.๓.๒ จัดเตรียมสัญญาณเตือนภัยรูปแบบต่างๆ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มี ป้ายเตือนภัย ป้ายเส้นทางหนีภัย เครื่องหมายสัญญาณอื่นๆ และแจ้งให้ประชาชนทราบถึงความหมายของสัญญาณ เตือนภัยนั้นๆ เพื่อให้สามารถรับมือกับภัยพิบัติหรือเตรียมการอพยพได้ทันทีหากเหตุการณ์ ภัยพิบัตินั้นมีระดับ ความรุนแรงเกินกว่าจะรับมือได้

๑.๓.๓ การฝ้าระวัง ให้มีการติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล และประเมินสถานการณ์ที่ อาจเกิดขึ้น ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อเป็นข้อมูลในการแจ้งเตือนภัย

๑.๔ การประกาศแจ้งเตือนภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำระเบียบวิธีปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์การแจ้งเตือนภัยที่เป็น มาตรฐาน เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ข้อความแจ้งเตือนต้องมีความชัดเจนและมีความ ละเอียดยากพอ เช่น ขนาดความรุนแรง สถานที่เกิดหรือพื้นที่เสี่ยงภัย และต้องเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายตามแนวทาง ดังนี้

๑.๔.๑ ระดับการแจ้งเตือนภัย

๑.๔.๑.๑ การแจ้งเตือนภัยระดับประเทศ แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ทางราชการและเอกชน เช่น โทรทัศน์ โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๑.๔.๑.๒ การแจ้งเตือนภัยระดับจังหวัด แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ทางราชการและเอกชน เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุสื่อสาร โทรสาร ประชาสัมพันธ์จังหวัด

๑.๔.๑.๓ การแจ้งเตือนภัยระดับอำเภอ แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ทางราชการและเอกชน เช่น วิทยุชุมชน วิทยุสื่อสาร โทรสาร เป็นต้น

๑.๔.๑.๔ การแจ้งภัยระดับตำบล/หมู่บ้าน แจ้งเตือนโดยอาสาสมัครและเครือข่าย เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยระดับชุมชน โดยใช้ระบบสื่อสารหรือเครื่องมือแจ้งเตือนภัยของชุมชน เช่น เสียงตามสาย วิทยุ หอกระจายข่าว ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียงที่กำหนดให้เป็นสัญญาณ เตือนภัยประจำหมู่บ้านหรือตำบล

๑.๔.๒ วิธีการแจ้งเตือนภัย ทำได้โดย

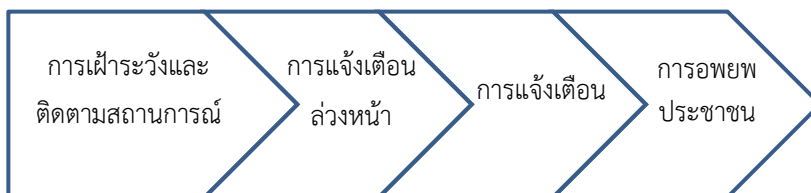
๑.๔.๒.๑ แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ วิทยุสมัครเล่น โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน และหอเตือนภัย

๑.๔.๒.๒ แจ้งเตือนผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการ ตั้งแต่ระดับ ส่วนกลาง ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น หน่วยงานช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชน ทั่วไป ผ่านหน่วยงานระดับต่างๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ตามวิธีการแจ้งเตือนภัยผ่านหน่วยงาน

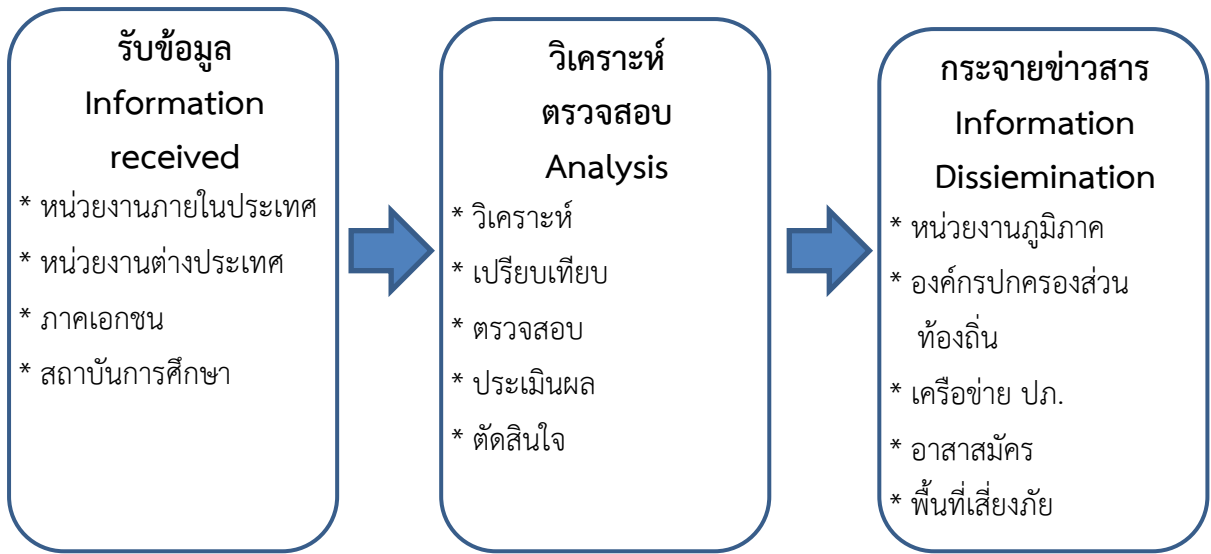
๒. การปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ประสานการแจ้งเตือนภัยกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่หลายหน่วยงาน หน่วยงานหลักมี ๔ หน่วยงาน ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี ฯลฯ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการแบ่งขั้นตอน การเตรียมความพร้อม (Preparedness) เป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ (Monitoring)
๒. การแจ้งเตือนล่วงหน้า (Early Warning)
๓. การแจ้งเตือน (Warning)
๔. การอพยพประชาชน (Evacuation)

การรับ วิเคราะห์ และการเผยแพร่ข้อมูล

ภารกิจ/หน้าที่

๑ กรมอุตุนิยมวิทยา รับผิดชอบ ติดตามสภาพภูมิอากาศ และการพยากรณ์อากาศเมื่อมีการคาดหมายลักษณะอากาศที่จะมีผลกระทบต่อพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย จะจัดทำการประกาศแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า ผ่านทางสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ ทางระบบสารสนเทศ ระบบข้อความสั้น (SMS) และแจ้ง กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยทราบเพื่อแจ้งเตือนไปยังจังหวัด อำเภอ ในพื้นที่เสี่ยงภัย

๑ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ รับผิดชอบ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านการเกิดแผ่นดินไหว (ทั้งบนบกและในทะเล) ที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย โดย จะทำการกระจายข่าวแจ้งเตือนภัย ผ่านทางสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ ทางระบบสารสนเทศ หอเตือนภัยระบบ ข้อความสั้น (SMS) ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยจัดทำเป็น มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติ (SOP: Standard Operating Procedure) และแจ้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยทราบโดยตรงทางระบบสายตรง (Hot line) เพื่อแจ้งเตือนไปยังจังหวัด อำเภอ ในพื้นที่เสี่ยงภัย

๑ กรมชลประทาน รับผิดชอบ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลางทั่วประเทศ การติดตามสภาพน้ำท่าในแม่น้ำสายหลักทั่วประเทศ รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ ต่างๆ การควบคุมการจัดสรรน้ำ การแจ้งเตือนภัยเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภัยแล้งที่อาจจะ เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ

๑ กรมทรัพยากรธรณี รับผิดชอบ เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์การเกิดธรณีพิบัติภัย เช่น การเกิดดิน โคลนถล่ม ดินไหล หินถล่ม รอยแยก หลุมยุบ ที่อาจเกิดผลกระทบต่อพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยจะจัดทำประกาศ กรมทรัพยากรธรณี เพื่อให้มีการเฝ้าระวัง แจ้งเตือนภัย ในพื้นที่เสี่ยงภัย และแจ้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทราบ เพื่อแจ้งเตือนไปยังจังหวัด อำเภอ ในพื้นที่เสี่ยงภัย ดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุของแต่ละพื้นที่ ต่อไป

/..๑กรมป้องกัน..

๑ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับผิดชอบ จัดชุดเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์และประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการพยากรณ์อากาศ และการแจ้งเตือนล่วงหน้า โดยตรงกับกรมอุตุนิยมวิทยา (บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติธรรมชาติ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙) และศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ หากมีสถานการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ จะทำการแจ้งเตือนให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดตั้งศูนย์ อำนวยการเฉพาะกิจขึ้นเพื่อแจ้งเตือนไปยังพื้นที่ อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เสี่ยงภัย เตรียมการตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น และแจ้งอาสาสมัครมิสเตอร์เตือนภัย หมู่บ้าน ทำการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์จริงในพื้นที่เพื่อเตรียมการปฏิบัติตามแผนอพยพประชาชนเมื่อมีคำสั่ง อพยพจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายต่อไป

๒.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของชุดเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ กรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนที่ ๑

● ติดตามเฝ้าระวัง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดสาธารณภัยรุนแรง จากแหล่งข้อมูล ของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมทรัพยากรธรณี กรมชลประทาน ภาคเอกชน/มูลนิธิ สื่อมวลชน ทุกแขนง อาสาสมัคร อปพร. และจากแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งใน และ ต่างประเทศ รวมทั้ง เครือข่ายศูนย์วิทยุสื่อสาร “นิรภัย”

ขั้นตอนที่ ๒

● วิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินและสรุปสถานการณ์สาธารณภัย กรณีสาธารณภัยที่คาดว่าจะมีระดับรุนแรง ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ผ่านทางระบบการส่งข้อความสั้น (SMS) โทรศัพท์/โทรสาร ระบบวิทยุสื่อสาร และการแจ้งเตือนภัยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่ออำนวยการสั่งการ รวมทั้งประกาศแจ้งเตือนภัย ไปยังพื้นที่เสี่ยงภัยโดยตรง ในระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชน ทราบ และให้อาสาสมัคร “มิสเตอร์เตือนภัย” รวมทั้ง อปพร. และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ ในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างใกล้ชิด

ขั้นตอนที่ ๓

● หากจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ ให้ประสานงานกับ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต เพื่อให้รายงานสถานการณ์มายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างต่อเนื่องโดยผ่านระบบสายด่วน “ศูนย์นิรภัย ๑๗๘๔” ระบบวิทยุ สื่อสาร ระบบโทรศัพท์ หรือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และดำเนินการตาม แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยนับแต่เกิดสาธารณภัยขึ้น จนกว่าสถานการณ์ จะยุติ พร้อมทั้งให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือ อย่างรวดเร็ว ทันที

ขั้นตอนที่ ๔

- รวบรวมข้อมูลความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น เพื่อจัดทำรายงานเหตุด่วน สาธารณภัย พร้อมทั้งจัดทำรายงานสรุปสถานการณ์สาธารณภัยประจำวัน เพื่อเสนอรายงานให้ผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน เผยแพร่ทาง Website ของกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (www.disaster.go.th และ www.nirapai.com) รวมทั้งการจัดทำสรุปสถานการณ์สาธารณภัย รุนแรง เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบและสั่งการ

ขั้นตอนที่ ๕

- เมื่อสถานการณ์ยุติ ให้รวบรวมข้อมูลความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือของส่วนราชการ มูลนิธิ ภาคเอกชน แล้วสรุปรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสื่อมวลชน รวมทั้ง เผยแพร่ทาง Website (www.disaster.go.th และ www.nirapai.com) ตลอดจนทำสรุปสถานการณ์ สาธารณภัย รุนแรง เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

๒.๒ การปฏิบัติของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต. เมื่อได้รับข้อมูลการแจ้งเตือนจาก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต พิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. จัดเจ้าหน้าที่ติดตามข้อมูลสถานการณ์และการแจ้งเตือนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย ฯลฯ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒. จัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากร (กำลังเจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์) โดยเฉพาะชุด เฉลี่ยสถานการณ์วิกฤติ ให้สามารถออกปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ได้ ภายใน ๒ ชั่วโมง นับแต่เกิดเหตุ

๓. จัดเตรียมและซักซ้อมการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุ ของศูนย์ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย เขต.

๔. รายงานผลการเตรียมความพร้อม ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่ได้รับการแจ้งเตือน

๕. กรณีเกิดสถานการณ์สาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ ให้รายงานผลการปฏิบัติให้กรม ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยทราบ ทุกกระยะ

๒.๓ การปฏิบัติของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เมื่อได้รับข้อมูล การแจ้ง เตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พิจารณา ดำเนินการดังนี้

๑. จัดเจ้าหน้าที่ติดตามข้อมูลสถานการณ์และการแจ้งเตือนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย ฯลฯ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒. แจ้งเตือนหน่วยงานในระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อเตรียมการรับสถานการณ์ ตามแผนของหน่วยงาน และแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยทราบ

๓. แจ้งเตือนเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำท้องถิ่น สถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวี และสื่อต่างๆ ในพื้นที่ กลุ่มมวลชน มีสเตอร์เตือนภัยอพพร. OTOS เพื่อติดตามสถานการณ์ และแจ้งเตือนให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ

อนึ่ง การแจ้งเตือนภัยตามข้อ ๒. และ ข้อ ๓. ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดวางระบบตรวจสอบว่า หน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการแจ้งเตือนภัยไปยัง ตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทราบข้อมูลการแจ้ง เตือนภัยนั้นๆ แล้วโดยทันที

๔. รายงานผลการเตรียมความพร้อม ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่ได้รับการแจ้งเตือน

๕. กรณีเกิดสถานการณ์สาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ ให้รายงานผลการปฏิบัติให้ กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยทราบ ทุกกระยะ

*****